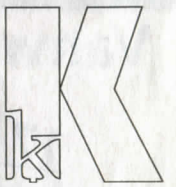

Woensdag
9 februari
2000

Beeldende ku

Foto: GPD

▲ 'Groentestilven' uit 1985.

'Ik zie mijn werk als een verlengstuk van een eeuwenlange traditie'

Het vakmanschap van Henk Helmantel

Het vakmanschap van Henk Helmantel

de kunst

Het Rembrandthuis is een reeks tentoonstellingen gestart met werk van hedendaagse kunstenaars die aansluiten bij de artistieke traditie en vaardigheden van de Gouden Eeuw. Het museum hoopt daarmee die traditie levend te houden en bij te dragen aan inzichten over de werkwijze van de grote meesters uit die tijd. Als eerste is Henk Helmantel aan de beurt, de kunstenaar die in het Groninger Westeremden sinds jaar en dag in velerlei variaties stillevens van potten, pannen, kannen, glaswerk, eieren en groenten op het doek zet. Dat doet hij verbazend knap, maar de met zijn beperkte thema gevulde zaal in Het Rembrandthuis blijkt te veel van het goede.

Er kwam eens een groep op bezoek waarvan een mevrouw zei: 'Mijnheer, ik kan hier eigenlijk niet tegen; dit staat volledig buiten de werkelijkheid. Hier wordt een wereld gepresenteerd die niet bestaat.' Met deze anekdote begint het interview met Helmantel van Hans van Seventer in een monografie uit 1998. De kunstenaar motiveerde zich aldus: 'Ik heb tegen haar gezegd dat er allerlei mensen zijn in de wereld die ook allemaal hun eigen taak hebben. Ik zie het als mijn taak om op mijn manier mijn vak uit te oefenen. Dat is ook weer een stuk van die totale werkelijkheid. Wat ik in beeld breng staat niet buiten de werke-

daar goed bij voelen en er 'in slechte omstandigheden misschien toch hun voordeel mee kunnen doen'.

Stressen

Dat voordeel zou er uit kunnen bestaan dat Helmantel de boze buitenwereld in zijn werk vol-

Helmantel kent zichzelf: 'Er zijn wel alleskenners, die geniale figuren heb je, maar daar hoor ik niet bij. Ik moet mij op enkele aspecten concentreren en daar alles uit halen wat er in zit. Ik zie mijn eigen werk als een verlengstuk van een eeuwenlange figuratieve traditie. Gaandeweg is er meer en meer iets Helmantelachtigs ontstaan

▲ 'Stilleven in rode kast' (1978).

Er kwam eens een groep op bezoek waarvan een mevrouw zei: 'Mijnheer, ik kan hier eigenlijk niet tegen; dit staat volledig buiten de werkelijkheid. Hier wordt een wereld gepresenteerd die niet bestaat.' Met deze anekdote begint het interview met Helmantel van Hans van Seventer in een monografie uit 1998. De kunstenaar motiveerde zich aldus: „Ik heb tegen haar gezegd dat er allerlei mensen zijn in de wereld die ook allemaal hun eigen taak hebben. Ik zie het als mijn taak om op mijn manier mijn vak uit te oefenen. Dat is ook weer een stuk van die totale werkelijkheid. Wat ik in beeld breng staat niet buiten de werkelijkheid maar vormt er een onderdeel van.”

Door **Françoise Ledeboer**

Dat klopt, de voorwerpen die Helmantel fascineren verzint hij nooit zelf, maar put hij vooral uit de nostalgie opwekkende keukeninventarissen uit vroeger dagen. Hij arrangeert ze tot composities waarin hij zijn eigen, inderdaad niet bestaande werkelijkheid schept: een visuele wereld vol harmonie, fraaie lichtval en schitterende kleuren. De kunstenaar hoopt dat mensen zich

daar goed bij voelen en er 'in slechte omstandigheden misschien toch hun voordeel mee kunnen doen'.

Stressen

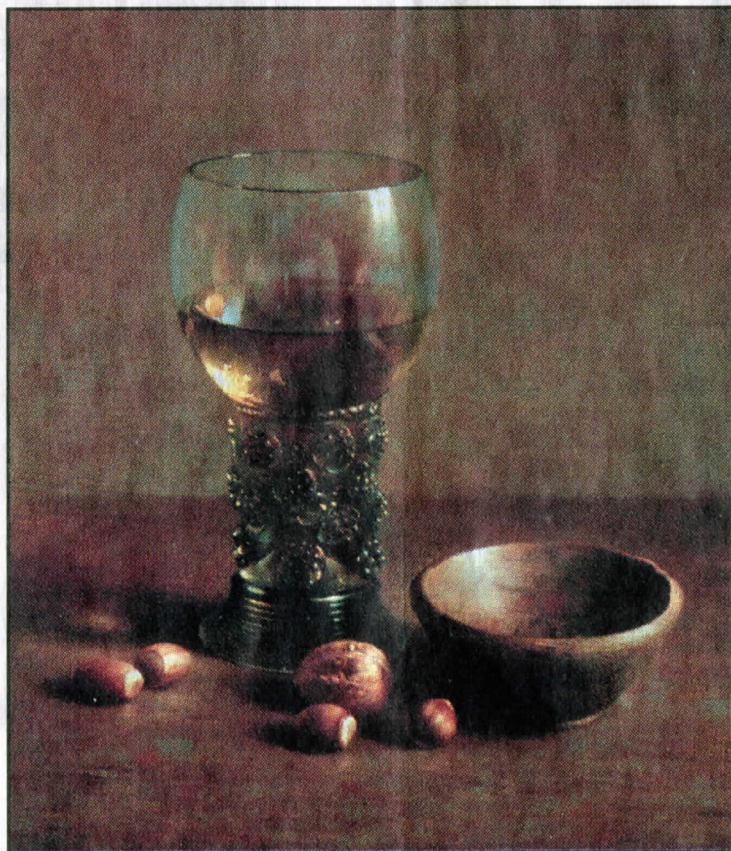
Dat voordeel zou er uit kunnen bestaan dat Helmantel de boze buitenwereld in zijn werk volstrekt buitensluit en zelfs van een dood vogeltje een wonder der natuur maakt. Wie van kunst houdt die geen reflectie is van maatschappelijke of innerlijke turbulenties en voor figuratief vakmanschap valt, vindt in zijn stillevens dan ook alles van zijn gading. Na een dagje stressen thuis een Helmantel boven de bank aantreffen, is een behoefte die inmiddels door velen is vervuld. Het werk van de kunstenaar vliegt als warme broodjes de winkel uit en deze expositie in Het Rembrandthuis zal zijn populariteit vast en zeker nog een extra impuls geven.

Helmantel kent zichzelf: „Er zijn wel alleskenners, die geniale figuren heb je, maar daar hoor ik niet bij. Ik moet mij op enkele aspecten concentreren en daar alles uit halen wat er in zit. Ik zie mijn eigen werk als een verlengstuk van een eeuwenlange figuratieve traditie. Gaandeweg is er meer en meer iets Helmantelachtigs ontstaan en ik hoop dat ik nog jaren aan die ontwikkeling kan werken.”

In vergelijking met Rembrandt, Vermeer, Saenredam, Heda en zijn andere inspiratiebronnen uit de Gouden Eeuw, is Helmantels werk inderdaad een verlengstuk. Het oogt knap, maar de briljante magie van zijn voorbeelden ontbreekt.

De expositie 'Clair-obscur. Stillevens van Henk Helmantel' in Het Rembrandthuis, Jodenbreestraat 4, Amsterdam, duurt tot en met 2 april. De openingstijden zijn van ma t/m zavan 10 tot 17 uur en op zo van 13 tot 17 uur.

▲ 'Stillevens in rode kast' (1978).

▲ 'Grote Roemer en noten' (1981).

▲ Henk Helmantel in zijn atelier in Westeremden: „Ik moet mij op enkele aspecten concentreren en daar alles uithalen wat er in zit.”

Foto: GPD